

Nr 290.

Av herrar **Bergqvist** och **Asplund**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till skogsvårdens befrämjande.

I proposition nr 97 till 1924 års riksdag gjorde Kungl. Maj:t framställning om anvisande av medel för upprätthållande av skogsvårdsstyrelsernas i Västerbottens och Norrbottens län verksamhet under tiden 1 oktober 1924 t. o. m. 31 december 1925, vari begärdes för skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län 159,000 kronor och för skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län 139,000 kronor. Dessa belopp borde enligt dåvarande departementschefs mening ställas till förfogande genom motsvarande höjning av det anslag till skogsvårdens befrämjande, som komme att anvisas för budgetåret 1925—1926, därom framställning borde göras till 1925 års riksdag.

I proposition nr 182 i år, har Kungl. Maj:t gjort framställning om anvisande av 298,000 kronor för ovan nämnda ändamål.

Till grund vid beräkandet av ovannämnda summa har Kungl. Maj:t lagt dels kungl. domänstyrelsens utredning angående årliga administrationskostnaderna för nämnda skogsvårdsstyrelser, beräknade för Västerbottens län till 115,000 kronor och för Norrbottens län till 95,000 kronor, vartill Kungl. Maj:t för tiden 1 oktober 1924 till 31 december 1925 tillagt för respektive skogsvårdsstyrelser 5,000 kronor, så att slutsumman för Västerbottens läns skogsvårdsstyrelses administrationskostnader intill 31 december 1925 beräknats till 120,000 kronor och för Norrbottens läns skogsvårdsstyrelse till 100,000 kronor;

dels återstående del av det från och med år 1918 utgående anslaget för främjande av skogsvård å enskildes skogar i Västerbottens och Norrbottens län samt Särna och Idre socknar, utgörande 98,000 kronor, sedan från detta dragits 20,000 kronor, vilka ansetts behövligen för de nämnda länens lappmarker jämte Särna och Idre socknar, alltså sammanlagt för de båda skogsvårdsstyrelserna 78,000 kronor, vilka fördelats med hälften eller 39,000 kronor på vardera.

Något yttrande över bärigheten av förestående av kungl. domänstyrelsen beräknade utgiftsstaten har Kungl. Maj:t icke infordrat från de den 1 oktober 1924 i funktion trädande skogsvårdsstyrelserna.

Sedan skogsvårdsstyrelserna nu utövat sin verksamhet under 6 månaders tid, kunna utgifterna säkrare överblickas. En jämförelse mellan av Kungl. Maj:ts

på kungl. domänstyrelsens beräkningar grundade utgiftsstat för skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län samt samma skogsvårdsstyrelsens egen beräkning över erforderliga medel under tiden 1 oktober 1924 till och med den 31 december 1925 visar följande avvikelse. Kostnaderna hava uppdelats på A. administrationskostnader och B. kontanta bidrag till skogsvårdsarbetens utförande.

A. Administrationskostnader.

	K. d. s.	Sk.-v.-st.
Skogsvårdsstyrelsens arvoden och resekostnader	3,000	5,000
2 länsjägmästare: löner jämte dyrtidstillägg	19,000	19,000
I skogsstatens tjänst intjänta ålderstillägg jämte ett personligt lönetillägg av 1,000 kr.	—	2,500
8 länsstkogvaktare: löner jämte dyrtidstillägg	25,600	27,840
I skogsstatens tjänst intjänta ålderstillägg	—	2,250
Rese- och dagtraktamentskostnader till 2 länsjägmästare	6,500	10,200
D:o till 8 länsstkogvaktare	12,000	18,560
8 st. extra länsstkogvaktare: löner jämte dyrtidstillägg under 6 månader av året	—	9,300
Rese- och dagtraktamentskostnader till 8 st. extra länsstkogvaktare . . .	—	8,640
Skogsvårdsundervisning	—	4,000
1 kamrerare: lön jämte dyrtidstillägg	—	4,800
1 skrivbiträde: lön jämte dyrtidstillägg	—	2,400
Kanslikostnader och inventarieinköp	17,000	13,000
Pensionsavgifter	—	2,500
Oförutsedda och diverse utgifter	11,900	10,010
	95,000	140,000
Kostnader $\frac{1}{10}$ — $\frac{81}{12}$ 1924	5,000	5,000
Summa kronor	100,000	145,000

Granskas förestående jämförelse post för post befinnes,

att skogsvårdsstyrelsen beräknat sina arvodes- och resekostnader till 2,000 kronor mera än kungl. domänstyrelsen. Med hänsyn till verksamhetsområdets storlek samt till det förhållandet, att detta är skogsvårdsstyrelsens första verksamhetsår, varunder densamma helt naturligt måste företaga både många och vittomfattande resor, varjämte sammanträden måste väsentligt oftare hållas, än vad framdeles möjligen kan erfordras, torde det av skogsvårdsstyrelsen beräknade beloppet bliva erforderligt;

att posterna beträffande länsjägmästarnas löner överensstämma beträffande grundlönerna, men att skogsvårdsstyrelsen ansett sig böra bevilja dels ett personligt lönetillägg åt länsjägmästaren, dels i skogsstattjänst intjänta ålderstillägg, vilka i domänstyrelsens förslag icke beräknats;

att länsstkogvaktarnas grundlöner enligt skogsvårdsstyrelsens beräkning något överskrida domänstyrelsens förslag. De äro dock icke högre än för förutvarande tillsyningsmannabefattningar. Ålderstillägg har ansetts böra beviljas

även för dessa befattningshavare såsom vid fortsatt tjänstgöring i skogsstatens tjänst;

att länsjägmästarnas resekostnads- och dagtraktamentsersättning av skogsvårdsstyrelsen beräknats till 3,700 kronor högre belopp än domänstyrelsen föreslagit. Skillnaden är betydande och torde behöva närmare motiveras. Under dimensionslagens tid voro inom skogsvårdsstyrelsens verksamhetsområde anställda 5 ordinarie skogsingenjörer samt under 6 månader sommartiden i regel cirka 4 extra skogsingenjörer. Dessa 9 tjänstemän skola nu ersättas med 2. Givetvis måste en del av förutvarande skogsingenjörernas arbeten utföras av länsskogvaktarna, vilkas verksamhet kommer att i stort sett överensstämma med förutvarande skogsfogdars, men kontrollen måste dock fortfarande utövas av länsjägmästare. Dessa kunna därför icke få ägna mycken tid åt kontorsgörömål, vilket arbete kan utföras med billigare kraft, utan måste större delen av året vistas på resor. Sammanlagt 400 förrättningsdagar per år för dessa båda tjänstemän komma utan tvivel att erfordras. Läggresereglementets 4:de klass till grund för kostnadsberäkningen, blir dagtraktamentkostnaden $400 \times 13 = 5,200$ kronor. Härtill komma så skjutsersättningar efter 4:de klass resereglementet. Då verksamheten, såsom förut framhållits, huvudsakligen kommer att bestå i besiktningar för avgivande av yttrande enligt skogsvårdslagens 6 §, kontroll av beräknade 16 st. underordnade befattningshavares stämplings-, diknings- m. fl. arbeten, hållande av skogsvårdsföredrag m. m., m. m. är klart att resorna måste bliva både vittomfattande och många och att den begärda summan av 2,500 kronor per länsjägmästare icke är för högt tilltagen;

att länsskogvaktarnas rese- och dagtraktamentskostnader av skogsvårdsstyrelsen beräknats till 6,560 kronor högre belopp än i domänstyrelsens förslag. Skillnaden är även här betydande och skall närmare motiveras. Länsskogvaktarnas antal är 8 st. Dessa skola utföra dels förutvarande 12 ordinarie tillsyningsmäns samt 5 extra ordinarie skogsfogdars, d. v. s. 17 befattningshavares arbeten, dels utföra en del av förutvarande extra skogsingenjörers arbeten. Nästan varje söckendag måste utnyttjas till förrättning, varvid givetvis en hel del mellanliggande helgdagar måste komma att gå in i reseräkningen. Ett antal av 230 st. dagarvodesberättigade dagar pr länsskogvaktare måste minst beräknas. För 8 st. länsskogvaktare skulle alltså utgå 1,840 st. dagtraktamenten, vilka efter för kronojägare fastställd norm belöpa sig till 14,720 kronor. Härtill kommer reseersättning, som beräknats efter 40 kronor pr månad eller 480 kronor pr år och länsskogvaktare alltså sammanlagt 3,840 kronor. Sammanlagda summan av länsskogvaktarnas rese- och dagtraktamentskostnader stiger således till 18,560 kronor, vilken summa säkerligen icke kommer att underskridas med den arbetsprestation, som måste fordras;

att skogsvårdsstyrelsen nyupptagit en post på 9,300 kronor till löner jämte dyrtidstillägg åt 8 extra länsskogvaktare under stämplingssäsongen, som beräknas till 6 å 7 månader. Skogsägarna i dessa båda nordliga län äro på grund av förut rådande stämplingstvång så invanda med att stämpling måste

föregå försäljning, att de med säkerhet komma att fortsätta med att begära utstämpling av saluskog. En sådan vana bör icke hämmas genom påläggande av allt för höga utsyningsavgifter. Av fackmän verkställda utsyningar torde odisputabelt vara den verksammaste hävstången för skogstillväxtens höjande och sålunda ett arbete till nationell nytta, väl värt att vidmakthållas och understödjas. Lönerna för denna personal, som måste kunna arbeta på egen hand och därför vara för utsyningsarbeten väl kvalificerad, har beräknats efter 160 kronor pr månad. Antalet av de extra tillsyningsmän, som domänstyrelsen årligen anställt för nämnda ändamål inom här berörda skogar, uppgingo 1923 till 21 st. och 1924 till 19 st.;

att skogsvårdsstyrelsen till rese- (å 30 kr. pr mån.) samt dagtraktaments- (å 5 kr. pr dag)-kostnader för näst förut angiven personal nyupptagit en post på 8,640 kronor, vilken summa jämväl är behövlig;

att skogsvårdsstyrelsen till skogsvårdsundervisningens befrämjande nyupptagit en post på 4,000 kronor. Därutav skola bekostas kurser vid lantmanna- och folkhögskolor, föredrag vid lantmannaveckor, skogsexkursioner, skogsvårdslitteratur, anläggning av provytor m. m. med skogsvårdslagen förbunden upplysningsverksamhet;

att till avlöning och dyrtidstillägg av en kamrer nyupptagits 4,800 kronor. Hos skogsvårdsstyrelsen sammanföres nu allt, som förut utförts i 5 skogsingenjörsexpeditioner, vartill kommer den förutvarande skogsvårdsnämndens expedition. Att skogsvårdsstyrelsens expedition blir rätt omfattande och kräver en kvalificerad kontorsman är redan erfaret. Som förut framhållits måste de båda länsjägmästarna mest vistas på resor;

att till avlöning och dyrtidstillägg av ett skrivbiträde nyupptagits 2,400 kronor;

att kanslikostnader och inköp av inventarier av skogsvårdsstyrelsen beräknats till 13,000 kronor mot domänstyrelsens 17,000 kronor. Möjligen har domänstyrelsen i sin post inberäknat kontorspersonalens löner;

att till skogsvårdsstyrelsens andel i pensionsavgifter nyupptagits en post på 2,500 kronor;

att till omkostnader för taxering av skogsvårdsavgifter nyupptagits en post om 1,000 kronor;

att till oförutsedda utgifter upptagits 10,010 kronor mot av domänstyrelsen föreslagna 11,900 kronor. Som utgifterna enligt förestående ganska noga specificerats, kan posten förefalla hög, men att bemärka är, att samtliga kostnader beräknats så lågt som möjligt och att de alltså kunna komma att överskridas. Därjämte äro inga medel upptagna till omkostnader för inköp av skogsfrö, klängning m. m., vadan beloppet torde bära reserveras.

Från av skogsvårdsstyrelsen beräknade utgifter 145,000 kr.
 skall dragas beräknade inkomster av utsyningsavgifter 10,000 »
 vadan återstår att fylla 135,000 kronor.

Skillnaden mellan Kungl. Maj:ts förslag till administrationskostnader för skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län, 100,000 kronor, samt skogsvårdsstyrelsens eget förslag om 135,000 kronor uppgår sålunda till den avsevärda summan av 35,000 kronor. Detta förhållande är onekligen ägnat att ingiva betänkligheter gentemot den genomförda lagändringen, men göres en jämförelse mellan de kostnader, statsverket hade under förutvarande skogslag beträffande dessa skogar, samt nu av skogsvårdsstyrelsen beräknade kostnader, ställer sig saken helt annorlunda. Enligt kungl. domänstyrelsens berättelser för åren 1922, 1923 och 1924 uppgingo statsverkets utgifter för handhavandet av förutvarande skogslag för här berörda skogar inom Norrbottens kustland till följande belopp:

	1922	1923	1924
Löner och dyrtidstillägg till förvaltande personal	50,215	47,709	50,240
D:o d:o till bevakande personal	51,330	45,867	41,580
D:o d:o till extra personal	39,533	46,664	43,489
Rese- och dagtraktamentskostnader till förvaltande personal . .	14,828	21,336	24,529
Rese- och dagtraktamentskostnader till bevakande personal . .	37,829	47,114	48,524
Expeditionskostnader	4,721	5,475	5,488
Summa kronor	198,456	214,165	213,850

Från förestående summor skola inflytande utsyningsavgifter dragas. Dessa utgjorde 1921 7,580, 1922 7,448 kronor. Senare äro ej kända. Tillkomma skall på överjägmästarna beräknad andel, som för ovannämnda tvenne är beräknad till c:a 7,500 à 6,800 resp., alltså ungefärligen motsvarande inflytande utsyningsavgifter. Förutvarande årliga administrationkostnader uppgingo alltså i runt tal till c:a 210,000 kronor, varemot stå Kungl. Maj:ts förslag = 100,000 kronor och skogsvårdsstyrelsen beräkning = 135,000 kronor.

Av föregående framgår alltså, att skogsvårdslagen skulle komma att för statsverket innebära en besparing av i runt tal 75,000 kronor årligen enbart för Norrbottens län, även om till grund för statsanslaget lägges skogsvårdsstyrelsens beräkning.

Med förestående av skogsvårdsstyrelsen beräknade administrationskostnader kan man hoppas, att skogsvårdslagens tillämpning skall kunna tillfredsställande handhasas ur såväl fiskalisk som skogsvårdande synpunkt. Detta går icke med av Kungl. Maj:t föreslagna medel.

B. Kontanta bidrag till skogsvårdsarbetens utförande.

Då den s. k. återväxtlagen år 1903 antogs för landets sydligare delar, tog sig samtidigt insikten om nödvändigheten av att något måtte göras till skogsvårdens befrämjande inom Norrbottens och Västerbottens län uttryck genom bildandet av de för dessa läns skogsvård så gagnarika skogsvårdsnämnderna.

De medel, som stodo till dessa nämnders förfogande, voro till en början ganska små, varför arbetet måste inriktas på propagandaverksamhet.

Intresset för skogens vård, enkannerligen återvinning av försumpade skogsmarker, varav inom länen ifråga ofantliga arealer förefinnas, steg dock i hastigare tempo än skogsvårdsnämndernas medel medgävo. Ställningen höll därför på att bliva ganska prekär, då professor Paul Hellström räddade situationen genom att vid 1917 års riksdag utverka väsentligt höjda anslag. Det så blygsamt började skogsvårdsarbetet tog allt starkare fart, vilket förhållande tydligt framgår av här bilagda tabellariska Bil. I¹ och grafiska Bil. II¹ framställningar.

Då man betänker, att det är huvudsakligen å de smärre hemmansskogarna — skogsbolagen och med dem likställda hava ej erhållit del av dessa bidrag — som dessa skogsvårdsarbeten utförts, torde inses, att dessa statsanslag varit väl använda pengar. Sammanlagda summan av statsanslagen under de 21 år skogsvårdsnämnden verkat 1904—1924 uppgår till 384,809 kronor.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 97 till 1924 års riksdag sid. 21 står:

»Beträffande storleken av det anslag, som i sådant avseende erfordras under 1925, lärer det visserligen, på sätt domänstyrelsen framhållit, böra antagas, att ett ökat behov att erhålla understöd från staten för ifrågavarande ändamål kommer att yppas efter skogsvårdslagens ikraftträdande i kustlandet, men torde detta ökade behov näppeligen komma att framträda i mera avsevärd mån under skogsvårdsstyrelsernas första verksamhetstid. Därjämte är att märka, att det nu ifrågasatta anslaget torde, i likhet med vad som gäller om de statsbidrag, som utgå till de nuvarande skogsvårdsstyrelserna, böra ställas till de nya skogsvårdsstyrelsernas förfogande utan villkor om ordsbidrag, samt att med hänsyn härtill det för närvarande näppeligen synes böra ifrågasättas, att anslaget höjes utöver det belopp, som nu utgår av statsmedel för understödjande av den enskilda skogsvården i kustlanden. På grund härav och då, på sätt domänstyrelsen framhållit, sistnämnda belopp kan beräknas till 78,000 kronor, finner jag detta belopp böra läggas till grund för beräkning av medelbehovet i förevarande avseende under 1925. Jag förutsätter emellertid härvid, att landstingen och hushållningssällskapen i Västerbottens och Norrbottens län, oaktat, såsom nämnt, lämnande av ordsbidrag ej bör uppställas såsom villkor för åtnjutande av bidrag från statsanslaget, jämväl för tiden efter den 1 januari 1925 komma att anvisa medel för ifrågavarande ändamål i väsentligen samma utsträckning som för närvarande.»

Till ovanstående må anföras, att sammanlagda dagsverksåtgången av de till 1925 balanserade skogsvårdsarbetena inom Norrbottens läns kustland uppgår till 27,593,18 stycken omfattande 906 har gallring, 250,351 m. diken, 263,37 har hyggesrensningar och 38,95 har sådd. Dessa arbeten hava planlagts av skogsvårdsnämnden och äro nu överlätna till skogsvårdsstyrelsen. Efter av skogsvårdsnämnden hittills tillämpade grunder skulle i bidrag till dessa arbetens utförande åtgå c:a 117,500 kronor. Härtill kommer under år 1924 utförda skogsvårdsarbeten, för vilka utlovade bidrag ej av skogsvårdsnämnden kunnat utbe-

¹ Överlämnas till utskottet.

talas på grund av att dess medel tagit slut. Dessa bidrag, c:a 7,000 kronor, måste alltså betalas av skogsvårdsstyrelsen.

Ehuru skogsvårdsstyrelsen hittills icke utannonserat sin verksamhet, hava under detta år ansökningar om planläggning av och bidrag till skogsvårdsarbeten redan inkommit från betydligt över 200 stycken ägare till smärre hemman.

Att ställningen under sådana förhållanden ter sig ganska bekymmersam för skogsvårdsstyrelsen är ej att undra på.

Ett avstannande av skogsvårdsverksamheten skulle givetvis skapa misstro till, ja rent av ovilja mot skogsvårdslagen, och denna risk föreligger vad Norrbottens län vidkommer, om Kungl. Maj:ts proposition följes.

Av det anförda framgår nämligen, att de av Kungl. Maj:t för Norrbottens län begärda beloppen

för administrationskostnader	100,000
och för skogsvårdsarbeten	39,000
	<u>Summa Kr. 139,000</u>

nästan helt komma att förbrukas för administrationskostnader och att för skogsvårdsarbeten endast kommer att återstå ett obetydligt belopp, vartill dock kommer landstingets anslag på 10,000 kronor. Detta innebure, att skogsvårdsarbetena, som senare åren tagit ett så vackert uppsving, skulle i huvudsak få ligga nere under närmaste året, vilket såsom ovan anförts vore mycket att beklaga. Med hänsyn härtill ävensom till att det för staten även med skogsvårdsstyrelsens utgiftsberäkning uppstår en årlig besparing på c:a 75,000 kronor, synes det vara med billighet överensstämmande, att anslaget till administrationskostnaderna höjes, så att detsamma kommer att motsvara de verkliga kostnaderna. Då skulle vad som avsetts till skogsvårdsarbeten också kunna reserveras för ändamålet och ehuru, såsom förut visats, det icke motsvarar den nuvarande efterfrågan, så kan dock med då tillgängliga medel en någorlunda tillfredsställande omfattning av dessa arbeten upprätthållas. Sedan skogsvårdsavgifterna börjat inflyta, vill man ju hoppas, att en förbättrad ställning för skogsvårdsstyrelsens hela verksamhet skall bli för handen.

Med stöd av vad vi sålunda här ovan anført samt med understrykande av den stora betydelsen av att den av skogsvårdsnämnden bedrivna skogsvårdande verksamheten icke måtte behöva eftersättas utan kunna få fortgå som hittills, få vi vördsammast hemställa,

att riksdagen ville bevilja ett till 135,000 kronor förhöjt anslag till täckande av skogsvårdsstyrelsens i Norrbottens län administrationskostnader för den tid, som avses beträffande det i Kungl. Maj:ts proposition nr 182 för ändamålet äskade anslaget.

Stockholm den 16 april 1925.

O. Bergqvist.

C. I. Asplund.

